

Чврсто сам био решио да пишем о светосавској академији у Бару. Још од референдума нисам био у Црној Гори и да не би агилности госпде из тамошњег Српског просветног друштва и Православне црквене општине из Бара, питање је да ли бих и када уопште отишао. Српска јавност и српска политика последњих година углавном немају ни времена ни воље да се баве црногорским приликама, и сете их се само повремено, на пример, онда када Ђукановићев режим призна независност Косова или са тим „независним Косовом“ успостави дипломатске односе. Елем, отишао сам и нисам се покајао. Снимак са те приредбе ваљало би вртети у школском програму наших „националних“ сервиса и телевизија. Нарочито у Војводини. Или, још боље, уместо Великог брата, „Тренутка истине“ и сличних адреналинских „ријалити“ шоу програма. Да „сморена“ српска младеж и њени углавном опортунистички световни и духовни пастири мало виде како се у новоствореној туђини пева светосавска химна. Нарочито стихови: „са свих страна сви Срби, с мора и Дунава“. Како се пева и плаче уз песму „Тамо далеко“. И како се „с поносом кличе“ – живела Србија.

Е, али не да ми се. Поново се убрзава точак наших глупости и нашег пропадања. Не, не мислим овај пут на економију – није све ни у економији – већ на актуелну фарсу са резолуцијом о Сребреници, која је одједном постала питање свих питања. И при томе ми моји познаници блиски врху српске власти тврде да то од нас није нико захтевао, него су се, ето, сами сетили. Искрено се надам да ме обмањују, то јест, да неко обмањује њих. Тешко ми је да поверујем да неко при чистој свести и здравој памети може да повуче такав потез. Политички штетан и морално проблематичан истовремено. Лош за државу и лош за њега самог. А не могу да верујем да је све ово направљено само зато да би неко мало тестирао напредњаке. Или да би се Тадић и дефинитивно гурнуо на пут без алтернативе и повратка?!

Укратко, ако сребреничка резолуција није директно постављени услов за српске евро-интеграције, онда напросто ту ствар није требало нипошто потезати и „чачкати мечку“. Ако јесте, онда је тај услов и ултиматум требало љубазно, али одлучно и аргументовано одбацити. Односно, сачекати док се у труглу Сарајево-Београд-Загреб не покрене и усагласи аналогна и адекватна иницијатива осуде – свих, па и „својих“ – злочина. Овако ћемо само још једном, по ко зна који пут, испасти већи католици од папе. Да не кажем – будале.

Ма шта из редова владајуће коалиције говорили, јасно је да се на Србију са разних страна врши невероватно снажан притисак да резолуције буде, и да у њој обавезно буде

употребљена реч „геноцид“. Уосталом, Чедомир Јовановић је већ запретио, а он обично говори оно што Велики брат мисли и жели, да уколико Сребреница не буде квалификована као „геноцид“ ЛДП неће гласати за резолуцију. О томе шта и како говоре сарајевски медији и политичари да и не говоримо. И коначно, неизбежни Јелко Кацин, аутор „европске“ резолуције о Сребреници и за Србију задужени извештач Европског парламента (из чега би, иначе, већ свако паметан закључио какве су нам тренутне европске перспективе и шансе), захтева да резолуција буде једна, и само о Сребреници, да се осуда овог злочина не би „релативизовала и разводнила“. Није се изјаснио о томе да ли се, на тај начин, можда мачице „релативизују“ и вређају (без)бројне друге, на пример, српске или хрватске жртве.

О чему се ради? Зашто им је толико важно? Једно је симболички, а друго политички ниво. Оба су битна, и ни због једног од њих Србија не би смела на себе и у име српског народа једнострано преузети терет одговорности. И оба се свде на добровољну самостигматизацију, с једне, и стезање омче око врата Републике Српске, с друге стране. У сусрет сребреничкој петнаестогодишњици, са свежом сребреничком резолуцијом српског парламента на плећима, Милорад Додик и РС би вероватно имали озбиљних проблема око свог политичког опстанка, а поготово тешко да би имали снаге се чвршће супротставе најављеним уставним променама и јачању „федералних“ институција у БиХ.

А највећа (опозициона?!) национална странка за то време најављује акцију прикупљања милион потписа за ванредне парламентарне изборе. И ћути, то јест, као киша око Крагујевца увија и обилази око свих врућих политичких тема. Од Сребренице, преко Хага, до НАТО пакта. Нарочито НАТО пакта. Уосталом, вероватно резонују да ако је нешто већ у пар наврата успело Тадићу и демократама, зашто не би и они покушали. Узгред речено, са неколико пута мање потписа напредњаци би могли расписати референдум о (не)приступању НАТО, чему се иначе – званично – противе и о чему су, у време када им је био потребан опозициони легитимитет, са ДСС-ом потписали заједничку изјаву.

Увек има оних наивних – а и оних који се таквима само праве. И сви се радо позивају на својевремени гест извињења Вилија Бранта због нацистичких злочина. Међутим, сви они који би данас у Србији желели да се играју Вилија Бранта, били тога свесни или не, заправо призивају и за свој народ прихватају улогу и положај нациста из Другог светског рата. Јер, као што рекох, да би било Вилија Бранта, и да би његов гест имао онај смисао који је имао, претходно је морало да буде холокауста, Аушвица, возова смрти, жутих трака и варшавског гета. Милошевић би морао да буде Хитлер, Ојданић Геринг. Милорад Вучелић и Ивица Дачић неки колективни Гебелс. А Милановић и Драган Хаџи Антић, рецимо, Јулијуси Штрајхери.

Али, на страну горке шала. Злочин холокауста јесте неупоредив не само у квантитативном, него, пре свега, у квалитативном и суштинском смислу. Но, да се не лажемо, ако бисмо баш трагали за неким колико-толико упоредивим примерима, Јасеновац би – не само у временском смислу – свакако био најближа асоцијација Аушвицу. Па тек онда можемо да разговарамо о Сребреници, Вуковару, „Олуји“, Братунцу, или сарајевским Србима, на пример. И о Руанди, Вијетнаму, Фалуци, Авганистану...

На Балкану се створила једна перверзна ситуација да ако неки злочин није проглашен за „геноцид“, малтене, као да је амнестиран и као да се није ни догодио. Можда то са „општинским геноцидом“ и његовом политичком инструментализацијом може да прође код неког западног „ангажованог“ (полу)интелектуалца, или код просечног ТВ конзумента из „кукурузног појаса“ Сједињених Држава. Можда то може задовољити неког бриселског или вашингтонског бирократу, који ће у своју балканску агенду уписати још једну рецку. И можда ће моћи да усрећи Хариса Силајџића или некога у „српском“ НВО сектору. Али у Србији свакако не пије воду, и свакако неће допринети процесима „истине и помирења“ у региону. А још мање побољшати наш међународни положај. И то вам тврдим са извесношћу далеко већом од оне да ли ће или неће Николић и Вучић сакупити свој милион потписа за ванредне изборе.